

HARRY WEBERS | Havo XL | duurzame evolutie

21 september 2020 | Harry Webers | Hanzegids

Leren met Lef: Havo XL!

Begin september viel mij een bijzondere eer te beurt, toen ik werd uitgenodigd om een gastles te verzorgen voor 34 leerlingen van de tweede klassen van Havo XL van het Etty Hillesum Lyceum (EHL) in Deventer. De school is vernoemd naar Esther (Etty) Hillesum (Middelburg 1914 – Auschwitz 1943).

Haar vader was leraar Klassieke Talen en werd in 1924 conrector en later rector van het Stedelijk Gymnasium in Deventer. Etty zal zelf ook op deze school. Ze verwierf bekendheid vanwege haar in 1981 uitgegeven dagboek 'Het verstoorde leven' over de Jodenvervolging in ons land tijdens de Tweede Wereldoorlog. Een van haar levenswijsheden luidt: '*Ontwikkeling rekent niet met tijd*'.

Cleantech Ambassadeur

Enkele jaren geleden sprak ik met de toenmalige EHL-directie over De Nieuwe Hanze en mijn Stichting Cleantech Tomorrow. Deze stichting organiseerde in de periode 2014 – 2018 jaarlijks het congres Cleantech Tomorrow in de Regio Stedendriehoek ('Cleantech Regio').

In 2014 bezocht één VWO-klas het congres. En in 2015 waren er twee klassen, die met ons de reis naar een duurzame toekomst wilden maken. In 2015 liet de congresorganisatie de 14-jarige scholiere Manon Heerts en haar lerares klassieke talen Yvonne Wittingen deelnemen aan de [International Antartic Expedition van de poolreiziger Robert Swan](#). Tijdens deze expeditie van twee weken, waaraan meer dan 1.200 high potentials hebben deelgenomen, staan leiderschap en duurzaamheid centraal. En volgens Robert Swan blijken vrouwen de beste ambassadeurs voor het behoud van onze planeet te zijn. Zo werd Manon Heerst onze Cleantech Ambassadeur. Bovendien was dit in het najaar van 2016 de opmaat naar de nieuwe leerroute '[Ecolyceum](#)'.

Hanze Havo

Evenzo inspireerde De Nieuwe Hanze drie Havo-docenten om in 2019 de Ondernemende Havo XL op te zetten, die naar verluidt aanvankelijk Hanze Havo heette. XL staat voor extra groot en een maatje meer. Havo XL is dan ook bedoeld voor ondernemende leerlingen, die leren door extra projecten te doen, die eropuit trekken in de stad, die met bedrijven praten en die aan de slag gaan met presenteren, samenwerken en ondernemingsplannen. Feitelijk staat bij Havo XL 'Leren met Lef' centraal.

Aan het begin van de ochtend werd er een groepsfoto gemaakt voor de ingang van de school, waarbij de eerste fietstas van [Hanzetour](#) en [Pacor](#) officieel werd aangeboden.

De interactieve Hanzeles begon met wat mijzelf bezig hield op mijn zevende en mijn veertiende namelijk de verontreinigde Keutelbeek in mijn woonplaats en het Rapport van de Club van Rome. Een leerling vroeg mij nog of ik 'het beekje waarin poep werd gedumpt' zelf heb schoongemaakt.

Niet alleen ikzelf, maar ook de leerlingen van Havo XL blijken erg begaan te zijn met de toestand van onze planeet: van de bomenkap in de Amazone tot de *plastic soup* in de oceanen en het verdwijnen van koraalriffen.

Evolutie

In de Hanzeles stonden [de geschiedenis en de evolutie van de Hanzesteden](#) centraal, maar ook de koggeschepen, de Hanze-economie en handel en Hanzevaardigheden. De grondbeginselen van de economie werden toegelicht aan de hand van sprekende voorbeelden over behoeften, middelen en het begrip schaarste. Aan het einde van de Hanzeles konden de leerlingen twee fietstassen (één per HAVO XL klas) winnen. Een van de twee winnaars wilde haar tas – naar goed Hanzegebruik – niet zelf houden, maar schonk die spontaan aan een medeleerling.

De leerlingen moesten een kort verslag van de Hanzeles maken. Zo had een leerling opgepikt dat Londen in 1597 uit de Hanze stapte: dat dit de eerste 'Brexit' was en dat Engeland toen dacht dan beter af te zijn zonder Europa. En één leerling schreef in het verslag: "Ik heb er veel van geleerd en hopelijk jullie ook".

Nu 75 jaar na de Tweede Wereldoorlog is de cirkel weer rond. Van het 'Leven met Lef' van Eddy Hillesum' naar 'Leren met Lef' op de gelijknamige school. 'Ontwikkeling rekent niet met tijd' wordt bevestigd door historie- én toekomstbewuste Havo XL-leerlingen, die zich terecht zorgen maken om de evolutie van hun planeet.